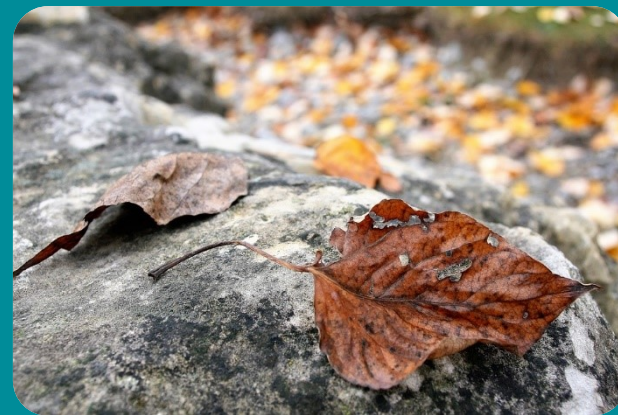

Dialogisuus hyvä sana, mutta vaativa laji

*Kaarina Mönkkönen,
YTT, yliopistonlehtori, dosentti
Itä-Suomen yliopisto
ks. kotisivu: <http://timelessflow.wordpress.com/>*

*TUVET –hanke Kuopio 29.10, Tampere 30.10,
Vaasa 31.10, Helsinki 6.11 ja Rovaniemi 7.11.2019.*

Esityksen teemat

*Kohtaamisen
lähtökohdat*

Tapamme nähdä toinen ihminen
Vuorovaikutukseen liittyvät osaamisen
näkökulmat

*Dialogisuus
kommunikaationa
ja suhteena*

Dialogisuuden teoreettisia lähtökohtia

*Dialogisuus
ryhmässä*

Moniammatillinen vuorovaikutus ja
yhteistoiminnallisuus

Mitä näen oppilaasta/asiakkaasta?

Ihmisen?

Ainutkertaisen yksilön?

Inhimillisen toimijan unelmineen
ja pelkoineen?

Kiinnostavan tarinan?

Selviytyjän?

Osaajan?

Yhteisön jäsenen?

*Jonkin kategorian valitseminen on
aina moraalinen teko
(Raitakari & Juhila 2015)*

Asiakastapauksen?

Oireita?

Diagnoosin?

Sairaushistorian?

Ongelma oppilaan?

Riskin?

Kuluerän?

Ongelman?

Näissä jännitteissä toimimme

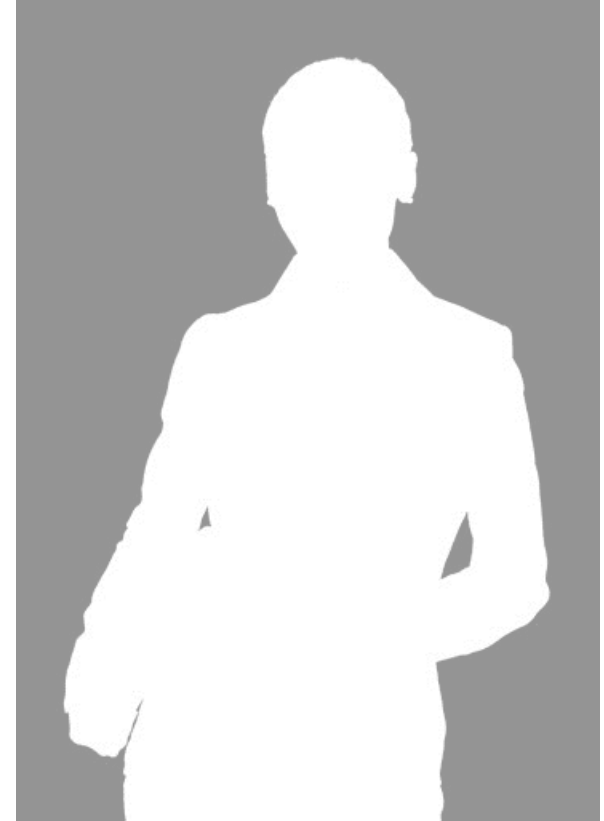
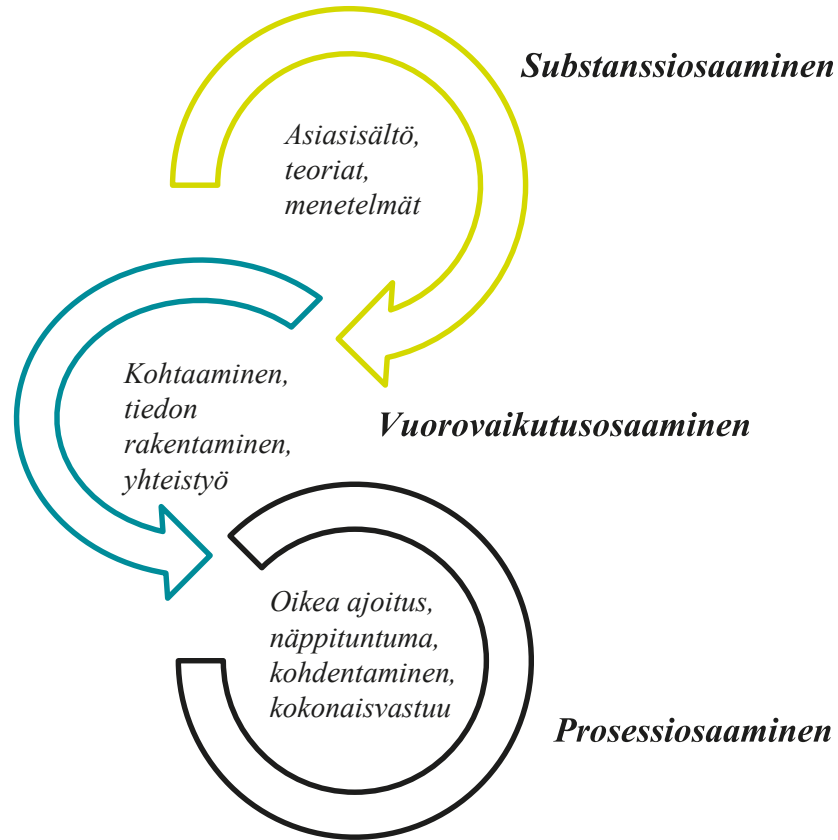
Kiire ja tehokkuus
Yhteisön reunaehdot

Hitaus ja kypsyttely
Yksilölliset tarpeet

Opetustyön osaamisen eri ulottuvuuksia

Monta tapaa olla vuorovaikutuksessa

**Dominoi-
vuus/
Besser wisser**
(Vrt. määräysvalta)

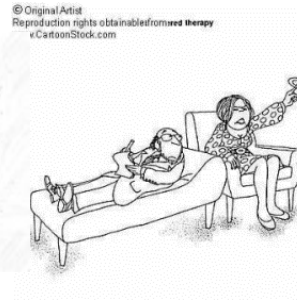
**Asiantuntija-
keskeisyys**

(Kategorisointivalta,
toimijuuden luovuttaminen
Kinni 2014)

Dialogisuus

Todellisuutta
rakennetaan yhdessä
Toimijat vaikuttavat
toisistaan

**Oppija-
keskeisyys**

(eri asia kuin
asiakaslähtöisyys,
vrt. Jopet Show)

**Loputon kuuleminen ja
joustaminen**

Leijonien valmentaja Jukka Jalonen 2012:
”jos antaa väärinperustein ja loputtomasti
siimaa, sitä otetaan niin kauan kuin sitä on
tarjolla”

Dialogisen kohtaamisen teoreettisia näkökulmia

Mihail Bahtin 1991

*Moniäänisyys
Karnevalisaatio
Kohtaamisen päättymättömyys*

Martin Buber 1990

Sinä-minä suhteessa on kaksi subjektia

John Shotter 1993

Vastavuoroisuuden tärkeys

Lev S Vygotsky 1978

Oppiminen tapahtuu lähikehityksen vyöhykkeellä (kokeneemman tuki keskeistä)

Valentin Volosinov 1990

Vieraammankin ajatusten kuuleminen

William Isaac 2001

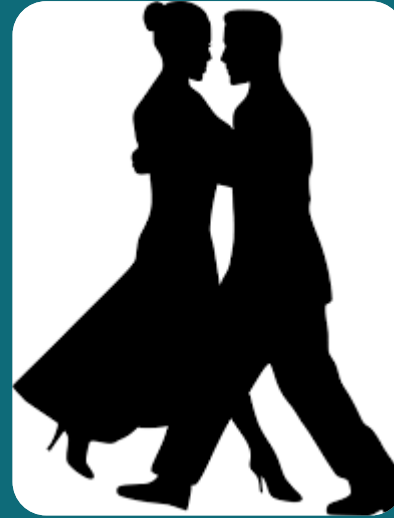
*Yhdessä ajattelemisen taito
Uskallus astua "tyhjyyteen"
"Miten puhua niin, että toisella syntyy halu kuunnella. Miten kuunnella niin, että toisella syntyy halu puhua."*

Daniel Yankelovich 2001

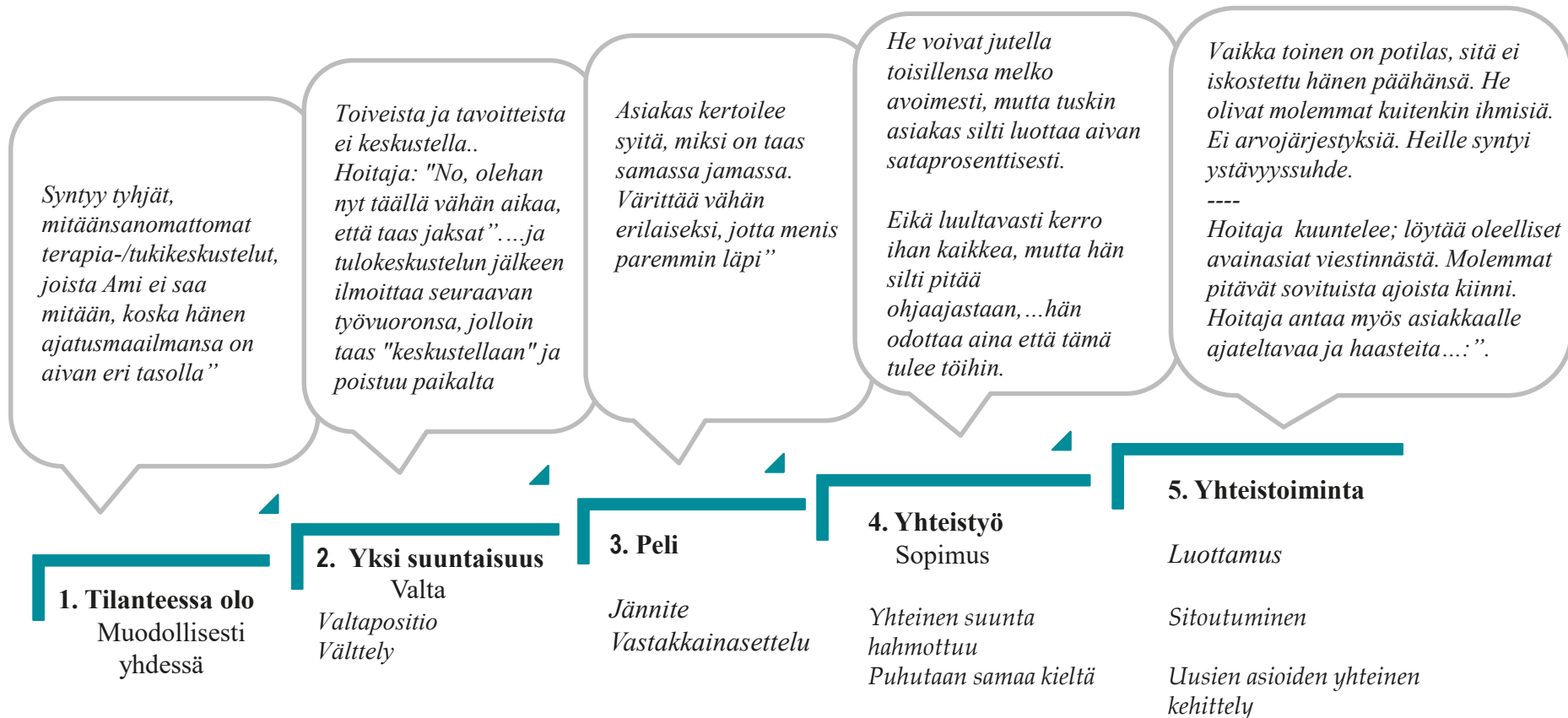
Väittelyn, keskustelun, dialogin eroja

*Tanssi
vuorovaikutuksen
metaforana*

Vuorovaikutuspositiot asiakassuhdetta kuvaavissa tarinoissa

Pyöreän pöydän päätöksissä – tutkimusprosessi (Mönkkönen, Kekoni, Pehkonen, Martikainen 2019)

Kuva: simulaatio-oppimisen arkistosta, Mönkkönen & Kekoni, UEF

- Todellisten moniammatillisten asiakasneuvottelujen tutkiminen vuorovaikutuksen näkökulmasta
- Tutkimusaineiston kerättiin psykiatrisen avohoidon yksiköstä aikuisen nuoren arviointikäynneiltä
- (kolme moniammatillista palaveria, ammattilaisten kanssa käytyjä reflektointikeskusteluja ja asiakkaan haastattelut
- Analyysin näkökulmana: *miten asiakkaan tilanne (diagnostinen arvio) rakentuu ja miten vuorovaikutus ilmenee keskustelussa.*

YHTEENVETO:

DIALOGINEN KOHTAAMINEN

1. Asiakkaan kunnioittava kohtaaminen

- *tapa 'nähdä asiakas', tunnistaa vahvuudet, arvostava kielenkäyttö*

2. Asiakkaan toimijuuden/osallisuuden vahvistaminen

- *arvokuuden ja merkityksellisyyden tutkiminen*
- *maltti odottaa asiakkaan toimijuutta*

3. Yhteinen tiedonmuodostus

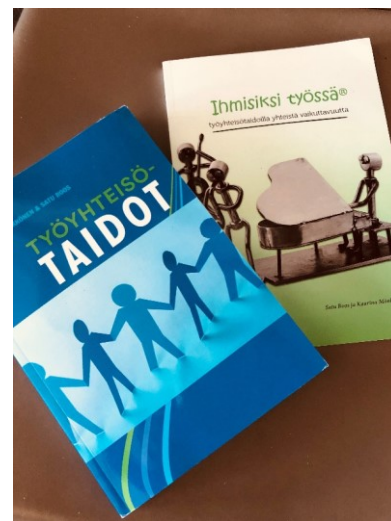
- *uskallus viipyä tietämättömyydessä*
- *totuttujen positioiden rikkominen*
- *eri näkökulmien yhteinen puntarointi*

4. Kohtaava läsnäolo:

- *ammattilaisena omien rajojen ja vahvuuksien tunnistaminen*
- *ajan tarkoituksenmukainen käyttö (hitaus, rytmi)*
- *'yhdessä ajattelua' virittävä kommunikaatio (avoimet, tarkentavat kysymykset, yhdessä ihmettely)*

Kirjallisuutta sekä asiakastyön että työyhteisön vuorovaikutuksesta

Huom! Mikäli joku teistä on kiinnostunut tilaamaan Moniammatillinen yhteistyö tai Vuorovaikutus asiakastyössä- kirjaa, voitte lähettää minulle (kaarina.monkkonen@uef.fi) nimenne ja laskutusosoitteen, niin lähetän tilauksen Gaudeamukselle. Tällöin kirjan saa ostaa 25 euron (norm. 32euroa) hintaan.

Kirjallisuutta aiheesta

Saaranen Terhi, Silen-Lipponen Marja, Palkolahti Maria, Mönkkönen Kaarina, Tiuhonen Miia, Marjorita Sormunen 2019. *Interprofessional learning in social and healthcare - learning experiences from large-group simulation in Finland. Prosessissa.*

Äikäs Aino, Mönkkönen Kaarina, Issakainen Mervi, Kekoni Taru, Kasanen Kati, Karkkola Petri 2019. *Moniammatillinen opettaminen ja oppiminen yliopisto-opiskelijoiden kokemana – tutkimus osana monitieteisen opintojakson kehittämistyötä. Prosessissa.*

Kekoni Taru, Mönkkönen Kaarina 2017. *Monitieteisesti- ja monimenetelmällisesti moniammatillisuutta oppimassa. Yliopistopedagogiikka 1.* <https://lehti.yliopistopedagogiikka.fi/2017/07/07/monitieteisesti-ja-menetelmallisesti-moniammatillisuutta-oppimassa/>

Mönkkönen, K., Kekoni T, Pehkonen A., (toim. 2019)*Moniammatillinen yhteistyö ja vaikuttava vuorovaikutus sosiaali- ja terveysalalla. Helsinki. Gaudeamus. Interprofessional collaboration and effective interaction in social and health care.*

Mönkkönen, K., Kekoni T, Pehkonen A. & Martikainen K. (2019). *The dialogical process of defining a diagnosis. Prosessissa.*

Mönkkönen K. *Vuorovaikutus asiakastyössä. Kohtaaminen sosiaali- ja terveysalalla. Helsinki: Gaudeamus.*

Mönkkönen K & Puusa A. (2014). *From disunited to joint action – dialogue reflecting the construction of organizational identity after a merger. SAGE OPEN.*

Mönkkönen, K. (2002). *Dialogisuus kommunikaationa ja suhteena. Vastaaminen, vastuu ja valta sosiaalialan asiakassuhteen vuorovaikutuksessa. Akateeminen väitöskirja. Kuopion yliopiston julkaisuja E. Yhteiskuntatieteet 94.*

Mönkkönen, Kaarina (2001) *Kun kumpikaan ei tiedä. Yhteistoiminnallisuus ja dialogisuus auttamistarinoiden retoriikassa. Yhteiskuntapolitiikka 66 (5).*

Mönkkönen, Kaarina (2002) *Auttamissuhteen positio. Psykologia 1/2002.*

Kiitos!

